

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

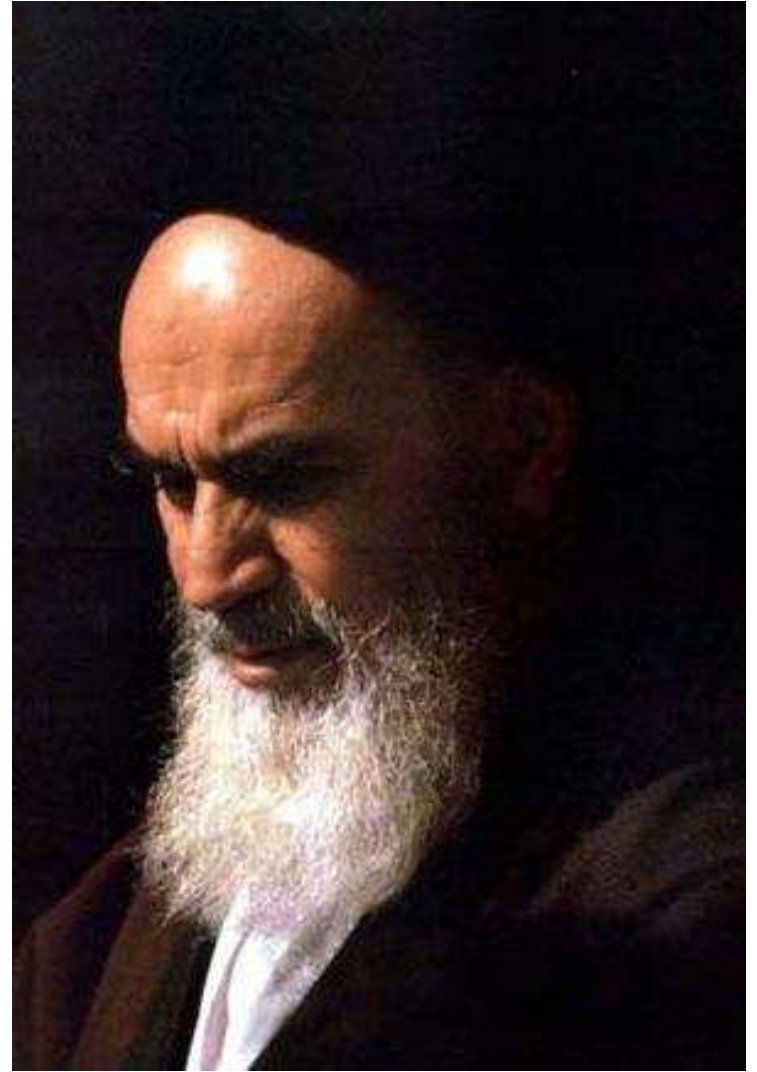

سازمان آموزش و پرورش شهر تهران معاونت پرورشی و تربیت بدنی

کارشناسی مشاوره

وقتي دشمنان بخواهند ملتي
را براي
ابد مطيع خود سازند،
روح اعتماد به نفس
را از آنان مي گيرند.

گفته هایی از بزرگان

● هین مگو ما را بدان در راه نیست
با کریمان کارها دشوار نیست

● پیش چشمت داشتنی شیشه ی کبود
زان سبب دنیا کبودت می نمود

مولوی

طرح شاداب سازی در مدارس

مقدمه:

در نظام متعالی تعلیم و تربیت جدید فضای فیزیکی مدرسه نه تنها یک محیط خشک و بی روح فاقد تاثیر در فرآیند یادگیری محسوب نمی‌شود، بلکه به عنوان عاملی زنده و پویا در کیفیت فعالیت های آموزشی و تربیتی دانش آموزان ایفای نقش می‌کند. عصری که ما در آن زندگی می‌کنیم به کلی متفاوت از زمان های گذشته است پدیده های جدید متنوع و به هم پیچیده آن چنان فراوان و نو به نو شده اند که توجه به دانایی ها، توانایی ها و امکانات را اجتناب ناپذیر نموده است. البته این دانستنی ها و مهارت ها باید قادر باشند امنیت روانی و احساس زیبا دوستی را در مواجهه با مشکلات زندگی تضمین کند. در روند استفاده از امکانات در راه مقابله منطقی و فراگیر مسایل دنیای جدید به خصوص نگرش های کودکان و نوجوانان باید از اصول **بهداشت روانی** استفاده نمود، چرا که نوجوانان ما نیازمند فضای **شاد** برای **شاداب زیستن** هستند. در شرایطی که اکثر منازل در مناطق شهری تبدیل به آپارتمان های کوچک و تاریک و به دور از فضاهای بازی و تحرک برای کودکان شده، **یا آنکه در مدارس تحصیلی می‌کنند که در محله ها و مناطق پر آسیب شهری واقع شده است.** حداقل کاری که می‌توان در تامین بهداشت جسمی و روحی آنان انجام دهیم، **ایجاد فضای مفرح و شادی بخش در مدرسه است،** چرا که دانش آموزان چندین ساعت از روز را در مدرسه می‌گذرانند و اگر **فضاسازی مناسبی** در مدارس انجام شود مسلماً به **شاد زیستن فرزندان خود کمک بسیار مهمی** خواهیم کرد.

یک مدیر آموزشی مسوولیتی بس اساسی تر و مهم تر بر عهده دارد، چرا که با **روح و روان و جسم کودک و نوجوان** سروکار دارد و بالندگی جامعه و جوانان امروز و سرافرازی و اقتدار فردای آنان به حرف و شعار تنها پیش نمی رود. برخورداری از نسلی جوان و کارآمد و اصرار در به کارگیری مناسب جوانان در چرخه کار و فعالیت های جامعه و پذیرش مسوولیت ازسوی آنان در فردایی نه چندان دور می تواند بسیار کارساز و اثربخش باشد. واضح است که انجام چنان ماموریت مهم به آسانی محقق نمی شود **ورشده تعالی آنان به تصادف حاصل نمی شود.** باید نوجوانان و جوانان را به خوبی بشناسیم و از جامعه و شرایط دیروز و امروز و فردای آنان درک درستی داشته باشیم، راه ها و روش های مناسب علمی و پیش برنده برای **مجهز نمودن آنان به تربیت دانایی و توانایی و مهارت یابی را فرا بگیریم.**

چند نکته کلیدی در زمینه ی شادی و شادابی از

دید گاه علامه جعفری (ره)

- مواظب باشید که شادی شما سرمایه غم دیگران نشود.
- تناسب و یکپارچگی به همراه نظم باعث شادی می گردد .
چرا عالم زیباست ؟
- **جهان چون خط وخال وچشم وابروست
که هر چیزی به جاي خود نیکوست**
- - شادی عمیق احتیاج به يك پشتوانه دارد، باید استدلال داشته باشد
و از جنسی باشد که ماندگاری آن زیاد باشد .
- - دین عمیق ترین تناسب و شادی را به جوینده خود تقدیم می کند
چراکه سرسپردی و تسلیم رضای حق بودن موجب لذت و شادی است.
- **ما در پیاله عکس رخ یار دیده ایم
ای بی خبر از شرب مدام ما (حافظ)**
- - دروغ که آمده همه ی بدی ها را می آورد و خوبی ها و شادی ها می رود.

◀ چگونگی دستیابی به تحقق آرمان های شاداب سازی در مدارس

- ۱- برای بهره گیری مناسب از شرایط و امکانات برای ظهور استعدادها و خلاقیت های نوجوانان باید **تحوالات جدی در نگرش مدیران و مسوولان** نظام آموزش و پرورش ایجاد کرد.
- ۲- **بکارگیری موثر و کارآمد:**
- **الف: منابع مادی و انسانی در برنامه ریزی و سازماندهی**
- **ب: بسیج منابع و امکانات**
- **ج: هدایت و کنترل صحیح برنامه**
- این شیوه دستیابی به اهداف سازمانی براساس نظام ارزشی راتسهیل می سازد
- ۳- **مدیر وظیفه دارد با هماهنگی و اتخاذ تصمیمات پیش برنده ای** که براساس مقررات و اصول پذیرفته شده در نظام ارزش ها شکل می پذیرد حیات مادی و معنوی مدرسه را تدارک ببیند.

◀ شاداب سازي دروني و معنوي در مدارس

الف- تربيت معنوي و ديني (آشنائي با الطاف خداوندي و طبيعت)

● بي ترديد تربيت روي و معنوي كودك بايد از آغاز حيات آنان مد نظر گرفته شود، ليكن چون در سنين نوجواني مي خواهند هويت شخصي پيدا كنند كم كم از والدين خود جدايي بيشتري پيدا مي كنند و وابستگي كمتر مي يابند و همين امر باعث مي شود هدايت معنوي و بزرگي خاصي پيدا كند. آشنائي آنان با لطافت طبيعت (آب و هوا و آفتاب و كوه و دريا و...) مي تواند نشاط و شادابي را با ادراك طبيعت خداوندي به دست آورد به طوري كه نوجوان با ديدن هريك از ابعاد طبيعت حتي با ديدن يك گل احساس لذت و شادماني كند.

◀ شاداب سازي دروني و معنوي در مدارس

- **ب- شرکت دادن دانش آموزان در فعالیت های گروهی**
- فعالیت های گروهی و جمعی نوجوانان جزو لا ینفک از زندگی اجتماعی آنان به شمار می رود و اگر خوب هدایت شود می تواند آثار سازنده ای را در پی داشته باشد و در واقع می تواند احساس **لذت درونی** را برای او به وجود آورد.

- **ج- جذب مشارکت دانش آموزان در اداره ی مدرسه**
- شکی نیست که یکی از وظایف مهم تربیتی مدیران مدارس تشویق نوجوانان به **مشارکت و تعاون در همه ی امور است** و آنان می توانند با تدوین برنامه های مناسب به جلب مشارکت دانش آموزان در امور مختلف مدرسه اقدام نمایند و این موضوع می تواند به **احساس مفید بودن و دور شدن از انزوا و کسالت** در نوجوانان کمک کند این برنامه یکی از موارد شاد زیستن است.

◀ چگونگی ایجاد فضای شاداب در مدارس

- ◀ ابتدا شاداب کردن محیط مدرسه و فضا سازی ظاهری.
- ◀ شاداب نمودن فقط جنبه ظاهری ندارد چون داشتن بهداشت روانی سالم نیازمند رعایت اصولی است که هم جنبه مادی و هم جنبه معنوی دارد و در واقع شاداب سازی را در ابعاد ظاهری و ابعاد معنوی جست و جو کرد.
- ◀ با نگاهی دقیق تر باید عنوان کرد که هر یک از این موارد شامل بررسی موضوعات و مواردی مهم است که با در نظر گرفتن آنها مطمئن می توانیم روح و روان و جسم و جان نوجوان را شاد کنیم چرا که نوجوان باید ابتدا از درون وجودش احساس شادمانی داشته باشد و این احساس شادمانی همان ایجاد رضایت از زندگی است که باید در تمام ابعاد وجودش رخنه کند.

◀ شاداب سازي ظاهري در مدارس

◀ در اين روش اکثرا مواردی مورد توجه قرار می گیرد، که قابل رویت و قابل لمس کردن باشد و در واقع اموری که لذت بصري ایجاد می کند با دیدن فضا و محیط زیبا باعث ایجاد نشاط می شود، مورد توجه قرار می گیرد.

- ۱- فضاسازي و زیباسازي حیاط مدارس، از جمله دیوارها، سطح زمین، کاشت درخت و گل و گیاه گذاشتن نیمکت های رنگی و زیبا در حیاط مدرسه، تابلوی زیبای سر در مدرسه، دیوارهای تمیز و زیبا و تزئین شده با نقاشی های زیبا، نماسازي های مختلف.
- ۲- زیباسازي مناسب ساختمان مدارس از جمله هماهنگي کاشي و سرامیک و سنگ - رنگ آمیزی در و دیوارها، پرده های زیبا جهت کلاس ها، زیباسازي راهروهای کلاس ها، دفتر معلمان، اتاق مشاوره و...

شاداب سازي ظاهري در مدارس

۳- زیباسازي و تمیز بودن نمازخانه استفاده از خوشبوکننده ها، استفاده از نوشته ها و خطاطي هاي زیبا و استفاده از گلدان هاي زیبا، استفاده از فرش هاي زیبا و هماهنگ با پرده ها تمیز بودن و زیباسازي دستشویی ها و وضوخانه (حتما فضاي وضوخانه از کاشي و سرامیک زیبا و تمیز استفاده گردد) محل آبخوري ها سنگ شده باشد و در وضوخانه ها از لوله کشي آب گرم استفاده شده باشد.

۴ - زیباسازي راهروها و ورودي ها با استفاده از گلدان هاي گل طبيعي و مصنوعي.

◀ شاداب سازي ظاهري در مدارس

۵- زیباسازي کتابخانه ها استفاده از کمدهاي يک رنگ و يک مدل جهت نگهداري کتاب ها (ترجيحا استفاده از کمدهاي چوبي زيبا) استفاده از گلدان هاي طبيعي در فضاي کتابخانه، ميز و صندلي هاي يک رنگ و زيبا، قفسه هاي زيبا جهت در دسترس قرار دادن مجلات و روزنامه ها.

۶- تشويق دانش آموزان جهت آوردن گل و گياه طبيعي و استفاده از آن در محيط کلاس.

۷- پوشش ظاهري دانش آموزان، استفاده از روپوش هاي خوش رنگ و شاد .

◀ شاداب سازي ظاهري در مدارس

۸- پوشش ظاهري معلمان، مدير و معاونان كه با رعايت
تمامي موازين شرعي مي توان از رنگ هاي شاد و رنگ
هاي روشن استفاده كنند.

۹- استفاده از قاريان با صوت و لحن زيبا در مراسم
صبحگاه مدرسه

(اگر به صورت زنده باشد بهتر است وگرنه از نوارهاي مناسب مي توان استفاده كرد.)

شاداب سازي ظاهري در مدارس

- ۱۰- انواع برنامه هاي هنري نظير نقاشي، سرود، قصه، داستان، تئاتر و نمايش، هنرهاي دستي شامل مجسمه سازي سراميك، سفالگري و... درسنين مختلف براي دانش آموزان بسيار جذاب هستند و هر يك از آنها مي تواند در زمينه شاداب سازي مدرسه و تعليم و تربيت و تكوين شخصيت نسل جوان موثر واقع شوند.
- ۱۲- يك فواره در حوضچه مدرسه، درختان سرسبز، تميزي محيط، رنگ ديوار ها، تهويه لا زم دركلاس ها و... مي تواند زيبايي و شادابي لا زم را براي مدرسه به ارمغان بياورد.

شاداب سازي ظاهري در مدارس

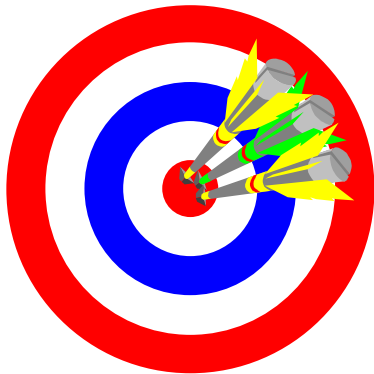
- ۱۳-تشكيل جلسات شعر خواني، برگزاري نمايشگاه كتاب و عكس ، اجراي نمايش و اجراي موسيقي زنده در مدرسه و تشكيل سمينارها و همایش و ساير فعاليت هاي علمي و عملي، هنري و فرهنگي مي تواند در شاداب سازي مدرسه نقش مهمي را ايفا کند.
- ۱۴-تماشاي فيلم، بازي شطرنج و برنامه هاي اردويي ديگر را مي توان نام برد، همه اين فعاليت ها براي اين است كه محيط مدرسه زيبا، دلچسب، راحت و شاد و بدون كسالت باشد تا براي دانش آموزان ايجاد انگيزه کند.

شاداب سازي ظاهري در مدارس

- ۱۵- فعاليت هاي بدني دانش آموزان مي تواند نقش بسزايي در رشد و تعالي فرد ايفا کند، لذا فضاهاي موجود در آزمایشگاه، کارگاه، با وجود امکانات و تجهيزات مي تواند ارتباط مستقيم و تاثيرگذاري باشد.
- ۱۶- محوطه کارگاه ها را با رنگ هاي گرم از جمله نارنجي، گرم، شکلاتي رنگ آميزي کنید.
- ۱۷- محيط هايي که از نور کم يا مصنوعي استفاده مي کنند زمينه رخوت، سستي، دل سردي و بهانه گيري را براي افراد بيشتري خواهد نمود.
- ۱۸- مدرسه مي بايست در (سايه راينه) به گونه اي عمل نمايد که آخرين اطلاعات موجود در جهان که ارتباط کاري با موضوعات درسي را دارد توسط دبیر به دانش آموزان منتقل کند، اين عمل نوعي ارضاي فردي و فکري ايجاد نموده است.

نتیجه گیری:

شاید در اولین نگاه احساس کنیم که انجام همه امور فوق در مدارس مستلزم پرداخت هزینه های سنگین باشد و مسلماً در مدارس دولتی چنین امکاناتی وجود ندارد، لیکن با کمی تامل به این نتیجه می رسیم که انجام بسیاری از این پیشنهادهای فوق می تواند با درایت و مدیریت صحیح با حداقل بودجه و امکانات انجام شدنی باشد و به اشکال مختلف می توان شادابی و طراوت را به کودکان و نوجوانان این مرز و بوم هدیه کرد و در نهایت جامعه شاد داشته باشیم که این خود باعث بروز رشد استعدادها و خلایقیت ها در جوانان ما خواهد شد.

سخن آخر:

در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم
سرزنش ها گر کند خار مگیلان غم مخور

حافظ

• علم خود را، جهل و یقین خود را، شک میپندارید، چون دانستید عمل کنید و چون یقین کردید، پای پیش نهید.

امام علی(ع)

هرگاه کسی عقیده نویی را ارایه می کند، می داند که ده ها نفر پیش از او نیز آن را درسر داشته اند، اما فقط درسر.

جک ولش

• بعضی از ما، از بعضی دیگر تواناترند،

• اما هیچ یک از ما از همه ما تواناتر نیست

هری ترومن

طرح شاداب سازی در مدارس

توجه: برنامه ها را قبل از اجرا از کمیته برنامه ریزی مدارس دریافت نمودیم.

تعدادی از برنامه های اجرا شده توسط مدارس در حین مستند سازی طرح شاداب

سازی در مدرسه:

یک روز بدون کتاب (خاله بازی و...)

جشنواره غذاهای سنتی

اردو در حیات مدرسه

آموزش مهارتهای زندگی

اردوی خارج از مدرسه

اجرای نمایش های آموزشی (موزیکال کودکانه)

ایران شناسی

اجرای نقاشی روی پارچه بصورت دسته جمعی (در حیات مدرسه)

اجرای سرودهای دسته جمعی

مسابقه مقاله نویسی

مسابقات ورزشی (فوتبال ، طناب کشی و...)

اجرای نمایش یا تئاتر دانش آموزی

تقدیر از مادر بزرگ ها

اجرای مسابقه آشپزی مادران

اجرای مسابقات فکری و اخلاقی

...

تصوير آخر

دو مرد که به جنگل رفته بودند ناگهان با ببری روبرو شدند. یکی از آنها سریعاً کفش ورزشی پوشید.
دیگری پرسید: "واقعاً فکر می‌کنی با این کفش
ها بتوانی از این ببر تندتر بدوی؟"

دان دب اسکات، به همه مدیران اینگونه هشدار می‌دهد که، در سال ۲۰۲۰ وقتی که به پشت سر خود نگاه کنیم، احتمالاً خواهیم دید که شرکتها به دو دسته تقسیم شده‌اند. آنهایی که تمولات اطراف خود را با حساسیت دنبال می‌کنند و از مملکت می‌رهند و آنهایی که در پارادایم‌های قدیمی خود گرفتار آمده و از فعالیت در اقتصاد نوین باز می‌مانند.

مهیپور نیستیم از ببر تندتر بدویم، فقط باید از تو جلو بزنیم!